

HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Läs, - skriv- och matematikutveckling, 20 poäng

Läraryrket

KURSPLAN OCH LITTERATURLISTA

Kurs	LÄS,-SKRIV- OCH MATEMATIKUTVECKLING, 20 poäng Literacy and Mathematics Development and Learning, 20 credit points
Kursid	LLMA04
Poäng	20
Nivå	B
Ämneskod	LÄA
Utbildningsområde	SA 50%, NA 25%, LU 25%
Allmänt	Kursen ingår i inriktning mot grundskolans tidigare år. Syftet är att studenterna skall utveckla kompetens för att skapa miljöer som främjar alla barns läs-, skriv- och matematikutveckling, med särskild betoning på de första skolåren. Kursen är uppdelad i fyra delkurser.
Mål	Kursens mål är att studenterna - utvecklar kunskap om teorier och strategier för att förstå, möta och utveckla alla barns och elevers lärande i matematik och svenska - utvecklar förmåga att analysera, bedöma och dokumentera elevers kunnande - förvärvar insikter i kunskapens olika uttrycksformer (intellektuella, praktiska, sinnliga och estetiska) och hur dessa samspelar - utvecklar didaktisk kompetens genom reflektion över egen undervisning och elevers lärande
Innehåll	Delkurs 1: Läs- och skrivutveckling (6 poäng) - läraruppdraget enligt aktuella styrdokument - skriftspråkets roll i dagens samhälle - det svenska språkets utveckling, struktur och grundläggande begrepp - från talspråk till skriftspråk; språklig medvetenhet - läs- och skrivprocessen; teorier kring läs- och skrivutveckling - miljöer och strategier som stöd för skriftspråksutveckling - analys, värdering och dokumentation av elevers språkutveckling - bild och musik som pedagogiska redskap - internationella perspektiv - granskning av pedagogiskt material Delkurs 2: Matematikutveckling (6 poäng) - läraruppdraget enligt aktuella styrdokument

- matematikens roll i dagens samhälle
- matematikens utveckling, struktur och grundläggande begrepp
- att utveckla ett matematiskt tänkande
- miljöer och strategier som stöd för lärande i matematik
- analys, värdering och dokumentation av elevers matematikutveckling
- bild och musik som pedagogiska redskap
- granskning av pedagogiskt material

Delkurs 3: Verksamhetsförlagd utbildning, VFU, (5 poäng)

- planering, genomförande, analys, värdering och dokumentation av undervisning
 - studier i förskoleklass och fritidshem
 - reflektion över egen undervisning och elevers lärande
- Se vidare särskild plan för verksamhetsförlagd utbildning.

Delkurs 4: Läs, skriv- och matematikutveckling (3 poäng)

- kvalitativa och kvantitativa bedömningsmetoder, möjligheter och begränsningar
- bedömning och dokumentation av barns lärande i matematik och svenska som grund för en vidare utveckling av kunnandet
- språkutveckling under skoltiden
- miljöer och strategier för barns fortsatta språk- och matematikutveckling
- självbildens betydelse för lärande

Förkunskapskrav	Allmänna utbildningsområdet 1 eller motsvarande.
Kursuppläggning	Kursens dominerande undervisningsform utgörs av interaktiva föreläsningar i 30-grupp för att möjliggöra kommunikation och tankeutbyte i lärprocessen. Därutöver förekommer enstaka föreläsningar i större grupper, gruppövningar, seminarier och handledning i mindre grupper, egna studier, enskilt och/eller i studiegrupper samt verksamhetsförlagd utbildning.
Bemanning	LäVe 63%, Bd 11%, Sv 7%, Mu 6%, Fri resurs 13%
Examination	Delkurs 1, 2 och 4 avslutas med ett skriftligt arbete. Därutöver förekommer obligatoriska uppgifter i form av litteraturseminarier, muntliga och skriftliga redovisningar enskilt eller i grupp, verksamhetsförlagda studier samt krav på aktivt deltagande i obligatoriska moment. VFU examineras i enlighet med särskild plan för VFU.
Betyg	Kursen betygssätts med något av betygen Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd på delkurserna 1, 2 och 4 samt betygen Godkänd eller

Underkänd på delkurs 3 (VFU). För betyget Godkänd krävs fullgörande av obligatoriska uppgifter samt betyget Godkänd på samtliga moment som utgör underlag för examination. För betyget Väl godkänd på hela kursen Läs-, skriv- och matematikutveckling, 20 poäng, krävs därutöver betyget Väl Godkänd på delkurserna 1 och 2.

Kursvärdering Kursvärdering sker enligt anvisningar i utbildningsplanen.

Kurslitteratur:	Delkurs 1: Läs- och skrivutveckling (6 poäng)	Antal sid
	Ahl, A. (1998). <i>Läraren och läsundervisningen</i> . Doktorsavhandling Pedagogiska Institutionen. Umeå Universitet.(s. 33-44)	12 s.
	Björk, M. & Liberg, C. (1996). <i>Vägar in i skriftspråket: tillsammans och på egen hand</i> . Stockholm: Natur och Kultur.	158 s.
	Bolander, M. (2001). <i>Funktionell svensk grammatik</i> . Stockholm: Liber. (s. 46-85)	40 s.
	Dahlgren, G., m fl. (1999). <i>Barn upptäcker skriftspråket</i> . Stockholm: Liber.	150 s.
	Ejeman, G. & Molloy, G. (red.) (1997). <i>Svenska i grundskolan</i> . Stockholm: Liber.	Ca 160 s.
	Hagtvet, B. (1990). <i>Skriftspråksutveckling genom lek</i> . Stockholm: Natur och Kultur.	145 s.
	Karlsson, S-G & Löfgren, S. (2001). <i>Bilder i skolan</i> . Lund: Studentlitteratur. (s. 75-79, 107-119)	17 s.
	<i>Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet: Lpo94 anpassad till att också omfatta förskoleklassen och fritidshemmet</i> . Stockholm: Utbildningsdepartementet	
	Lundberg, I. (1989). Språkutveckling och läsinlärning. I Sandqvist, C & Telman, U. (red.) (1989). <i>Språkutveckling under skoltiden</i> . Lund: Studentlitteratur. (s.185-196)	12 s.
	Lundberg, I. & Herrlin, K.(2003) <i>God läsutveckling, kartläggning och övningar</i> . Stockholm: Natur & Kultur	72s.
	Skolverket.(2003) <i>Att läsa och skriva. En kunskapsöversikt baserad på forskning och beprövad erfarenhet</i> . Myndigheten för skolutveckling www.skolutveckling.se	131s.
	Skolverket.(2002) <i>Språket lyfter</i> . Diagnosmaterial i svenska och svenska som andraspråk för åren före skolår 6. Lärarhandledning och observationsschema. Stockholm: Liber.	30 s.

- Skolverket. (2000) *Kursplaner och betygskriterier. Grundskolan.* 10 s.
- Stencilerat material kring internationella perspektiv på skriftspråksforskning och undervisning (på engelska) 30s.
- Svensson, A-K. (1998) *Barnet, språket och miljön.* Lund: Studentlitteratur. ca 200s.
- Säljö, R. (2000) *Lärande i praktiken.* Stockholm: Prisma. ca 50s.
Valda delar
- Valbar läslära med lärarhandledning (lånas på HLK) 30s.

Valbar metodisk fördjupningslitteratur

- Alleklev, B. & Lindvall, L. (2000). *Listiga räven: läsinlärning genom skönlitteratur.* En bok för alla. 75 s. *
- Andersson, P. M.fl. (2000). *Spökägget: Att läsa och skriva i förskola och skola.* Stockholm: Natur och Kultur. 70 s. *
- Bodin Bratlie, T. (1996). *Språket finns i allt vi gör: Att förebygga läs- och skrivsvårigheter de första skolåren.* Solna: Ekelunds förlag. 109 s. *
- Granberg, B. & Kockum, K. (1998). *Nybörjarlivet: en handbok i att undervisa nybörjare i grundskolan.* Solna: Ekelunds förlag. 85 s. *
- Svensson, A-K., (1995). *Språklekar.* Lund: Studentlitteratur. 225 s. *

* Av dessa titlar väljes minst en. Samtliga titlar ska läsas inom varje studiegrupp.

Delkurs 2: Matematikutveckling (6 poäng)

- Ahlberg, A. (1995). *Barn och matematik.* Lund: Studentlitteratur. 160 s.
- Carlgren, I. & Marton, F. (2000). *Lärare av i morgon.* Stockholm: Liber. (s. 117-178) 60 s.
- Johnsen Hoines, M. (1997). *Matematik som språk.* Stockholm: Liber. 210 s.
- Karlsson, S-G & Löfgren, S. (2001). *Bilder i skolan.* Lund: Studentlitteratur. (s. 75-79, 107-119) 17 s.
- Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet: Lpo94 anpassad till att också omfatta förskoleklassen och fritidshemmet.* Stockholm: Utbildningsdepartementet
- Nämnamn Tema. (2000). *Matematik från början.* Göteborgs Universitet. 245 s.
- Skolverket. (2000). *Analyschema i matematik för åren före skolår 6.*

Stockholm: Liber. 44 s.

Skolverket. *Diagnostiska uppgifter i matematik för användning i de tidiga skolåren*. Stockholm: Liber. 50 s.

Skolverket (2000) *Kursplaner och betygskriterier. Grundskolan*. 10 s.

Unenge, J., Sandahl, A. & Wyndham, J. (1994). *Lära matematik*. Lund: Studentlitteratur. 229 s.

Ytterligare litteratur väljs efter eget intresse och i samråd med lärarna.

Delkurs 3: VFU (5 poäng)

Brusling, C. & Strömqvist, G. (red.) (1996). *Reflektion och praktik i läraryrket*. Lund: Studentlitteratur. (s.26-60; 107-124;143-202) 113 s.

Doverborg, E. & Pramling Samuelsson, I. (2000). *Att förstå barns tankar: Metodik för barnintervjuer*. Stockholm: Liber. 85 s.

Delkurs 4: Läs-, skriv- och matematikutveckling (3 poäng)

Carlgren, I. (red.) (1999). *Miljöer för lärande*. Lund: Studentlitteratur. 228 s.

Pramling, I. & Sheridan, S. (1999). *Lärandets grogrund*. Lund: Studentlitteratur. 150 s.

Sandqvist, C & Telman, U. (red.) (1989). *Språkutveckling under skoltiden*. Lund: Studentlitteratur. Ca 200s.

Taube, K. (2000). *Läsinlärning och självförtroende*. Stockholm: Prisma. 133 s.